

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 248/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Bickom, Dukelská 972/7, Považská Bystrica, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/12/2023 takto

rozhodol:

- Postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/12/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **800 eur**, ktoré **je** Okresný súd Žilina **povinný** mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Okresný súd Žilina **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a práva na pokojné

užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd uložil okresnému súdu príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznal mu finančné zadosťučinenie 800 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením sp. zn. IV. ÚS 248/2025 z 27. mája 2025.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica vydal 30. novembra 2022 na základe sťažovateľom podaného návrhu zo 14. novembra 2022 platobný rozkaz sp. zn. 24Up/1533/2022, ktorý bol po podanom odpore zo strany žalovaného zrušený a vec bola postúpená miestne a vecne príslušnému okresnému súdu. Napadnuté konanie je pred okresným súdom vedené od 9. februára 2023, a to pod sp. zn. 4C/12/2023, a sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa domáha zaplatenia pohľadávky 931,48 eur s príslušenstvom.

4. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že v napadnutom konaní sťažovateľa nebolo vo veci nariadené žiadne pojednávanie. Vo veci samej bolo rozhodnuté uznesením sp. zn. 4C/12/2023 z 5. augusta 2025, ktorým bolo konanie zastavené a proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie 12. augusta 2025. Vec bola predložená Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) 23. októbra 2025, kde je vedená pod sp. zn. 7Co/161/2025 a je dosiaľ nerozhodnutá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti tvrdí, že okresný súd v jeho veci nijako nekoná. K právnej a faktickej zložitosti veci uvádza, že predmetom konania je rutinná vec patriaca do bežnej občianskoprávnej agendy a nevyznačuje sa žiadnymi osobitnými skutkovými či právnymi otázkami, ktoré by zvyšovali jej zložitosť. V podstatnom zdôrazňuje absolútnu nečinnosť okresného súdu znamenajúcu zbytočné prieťahy, ktorú potvrdila aj podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi na jeho sťažnosť na prieťahy v konaní z 30. augusta 2024.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení z 11. júna 2025 k ústavnej sťažnosti uviedol, že počas napadnutého konania došlo k zmene zákonnej sudkyne, keďže pôvodná sudkyňa JUDr. Iveta Sýkorová ukončila funkciu sudcu, vec bola pridelená 20. februára 2025 JUDr. Augustínovej a od 2. júna 2025 bola pridelená JUDr. Vorčákovej po jej preložení z iného súdu.

7. Vo veci od 20. novembra 2024 neboli vykonávané úkony a ani dovtedy nebolo riadne konané.

8. Žaloba v upomínacom konaní bola podaná Okresnému súdu Banská Bystrica 14. novembra 2022, ktorý vec postúpil na okresný súd 9. februára 2023 v dôsledku podaného odporu žalovanej. Následne 10. marca 2023 doručil rovnopis vyjadrenia žalovanej a výzvu na vyjadrenie,

- 6. septembra 2024 výzvu na vyjadrenie k podaniu žalovanej,

- 12. novembra 2024 výzvu advokátovi sťažovateľa.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. Vo vzťahu k čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom okresného súdu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie okresného súdu sťažovateľovi na účel jeho vyjadrenia, keďže sa od jeho repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií, najmä z dôvodu, že okresný súd sťažovateľom uvádzaný priebeh napadnutého konania nerozporuje a sám priznáva prietahy v napadnutom konaní, čo je ako závažný dôvod v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) [rozhodnutie Janáček v. Česká republika z 2. 2. 2023 (bod 51 a 53), sťažnosť č. 9634/17]. Ústavný súd po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany okresného súdu k prietahom v konaní a do akej miery.

11. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými prietahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje na namietanie pasivity okresného súdu a jeho neefektívnej činnosti.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do namietaného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietahov, či vznik prietahov bol spôsobený primárne postupom okresného súdu, alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

16. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania tvorí štandardnú občianskoprávnú agendu všeobecných súdov a nevyznačuje sa špecifickými skutkovými či právnymi otázkami.

17. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nijakou mierou neprispel k mareniu alebo predlžovaniu napadnutého konania.

18. Tretím hodnotiacim kritériom je napadnutý postup okresného súdu. Po doručení veci okresnému súdu 9. februára 2023 bolo 10. marca 2023 doručené vyjadrenie žalovanej a došlo k výzve na vyjadrenie k nej. K následnej výzve na vyjadrenie k podaniu žalovanej došlo až 6. septembra 2024 (po približne roku a pol nečinnosti). Ďalšia výzva advokátovi sťažovateľa bola adresovaná 12. novembra 2024. Následným úkonom bolo až uznesenie o zastavení konania z 5. augusta 2025 (po približne 9 mesiacoch nečinnosti). Po podaní odvolania sťažovateľa z 12. augusta 2025 bola vec 23. októbra 2025 predložená krajskému súdu do odvolacieho konania sp. zn. 7Co/161/2025, kde je doteraz.

19. Na základe uvedeného ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo neefektívnou a nesústredenou činnosťou, ako aj dvomi etapami nečinnosti k zbytočným prieťahom. Fakt, že došlo k prieťahom v konaní, napokon nerozporuje vo svojom vyjadrení ani okresný súd, pričom poukazuje na pasivitu pôvodnej zákonnej sudkyne, ktorá už ukončila funkciu sudcu.

20. Ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

21. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.2. Vo vzťahu k čl. 13 ods. 4 ústavy, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

22. Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ich porušenie videl v tom, že okresný súd mu prieťahmi v napadnutom konaní ústavne neakceptovateľným spôsobom maril nadobudnutie majetku – peňazí.

23. „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95) „Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo

vlastniť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie ústavy treba vykladať tak, že každý má právo vlastniť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

24. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že aj keď bolo v danom prípade ústavným súdom konštatované porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, s porušením ktorých sťažovateľ spája aj namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pre prípadný záver o ich porušení je potrebné skúmať konkrétne okolnosti daného prípadu, či tieto odôvodňujú záver o ich porušení. Nie je totiž možné automaticky konštatovať ich porušenie len s odkazom na konštatované porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

25. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým konaním ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľa nedošlo k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva k peniazom, ale len k oddialeniu nadobudnutia tejto peňažnej sumy. Ústavný súd taktiež prihliadol na to, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa už okresný súd vo veci rozhodol, a to uznesením okresného súdu z 5. augusta 2025 (momentálne v odvolacom konaní). Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

26. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej je čl. 13 ústavy ponímaný ako všeobecné ustanovenie, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavný direktív adresovaný predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktorý nemôže plniť poslanie priamo aplikateľného ustanovenia v individuálnych záležitostiach. Jeho aplikácia preto nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu na základné právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že okresný súd už vo veci samej rozhodol uznesením sp. zn. 4C/12/2023 z 5. augusta 2025, proti ktorému bolo podané odvolanie a vec je už toho času predložená krajskému súdu na rozhodnutie, stala sa možnosť prikázania okresnému súdu vo veci konať bezpredmetnou (bod 4 výroku nálezu).

28. V zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia,

ktoré sťažovateľ požadoval vo výške 800 eur, čo odôvodňoval dĺžkou napadnutého konania a skutočnosťou, že sa svojím správaním o vznik prietáhov nijak nepričinil a stratil dôveru v súdny systém.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v prípade sťažovateľa došlo k neefektívnej činnosti, pričom aj tie úkony, ktoré boli vykonané, sú skôr administratívnej povahy, nie povahy bezprostredne smerujúcej k rozhodnutiu veci (typu hlavné pojednávanie). Úplná nečinnosť predstavuje približne 2 roky a 3 mesiace. Preto ústavný súd považoval sťažovateľom požadovanú sumu 800 eur za primeranú (bod 2 výroku nálezu).

VI. Trovy

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 713,96 eur (bod 3 výroku nálezu).

31. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 713,96 eur.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

**Ladislav Duditš
predseda senátu**